

Brání něco používání digitálních dokumentů ve zdravotnictví?

Prof. Ing. Vladimír Smejkal, CSc. LL.M.
člen Legislativní rady vlády ČR
soudní znalec

Právní východiska

- Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu (PZLZ), takřka 50 let starý, 55x novelizován
- + **Vyhláška č. 385/2006 Sb., o zdravotnické dokumentaci**
- Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, (EIPZ)
- Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (EIÚkZ)
- Zákon č. 449/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů (ArchZ)

... všechny ve znění pozdějších předpisů.

Hlavní problémy digitalizace

1. Chybné chápání pojmů: písemnost, listina, dokument, ale i formulář, doklad.
2. Technologicky závislá legislativa – konkrétní pojmy, které nelze ani výkladem rozšířit: listina, kniha jedů a opiátů, znalecký deník... kniha denních záznamů LSPP?
3. Prováděcí předpisy, které (nesprávně) zužují univerzální dikci zákona.
4. Přílohy, které nelze mít v elektronické podobě.
5. Démonizování zákona o archivnictví a spisové službě.
6. Obecná touha, mít papír v ruce a tedy mít (fiktivní) kontrolu nad procesem (+ nemožnost kontroly jiným).

Základní pojmy

- písemnost = listina nebo elektronický dokument;
- elektronický podpis (různého stupně) – „obyčejný“, „zaručený“, „uznávaný“;
- elektronická značka;
- časové razítko;
- kvalifikovaný certifikát, popř. kvalifikovaný systémový certifikát.

Listiny a elektronické dokumenty

Listina versus datová zpráva (elektronický dokument): **obojí je dokument**: papírový vs. elektronický.

Obojí je **P Í S E M N O S T** - **nemusí být jen na papíru** (od kamene, přes zvířecí kůži až po elektronický dokument).

Pro písemnost je charakteristické:

- jde o hmotný nosič (substrát), obsahující určitou informaci,
- tato informace je na onen hmotný substrát někým zapsána,
- a to tak, aby mohla být následně informace přečtena libovolnou osobou,
- přičemž bude zřejmé, kdo tuto informaci na nosič zaznamenal (podepsal), nejde-li o anonym.

Listiny a elektronické dokumenty

Podle § 11 EIPZ:

Písemnosti orgánů veřejné moci v elektronické podobě označené elektronickou značkou založenou na kvalifikovaném systémovém certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb nebo podepsané uznávaným elektronickým podpisem mají stejné právní účinky jako veřejné listiny vydané těmito orgány.

Digitalizace podle ArchZ

Podle § 2 písm. d) ArchZ je dokumentem je **každá písemná, obrazová, zvuková nebo jiná zaznamenaná informace, ať již v podobě analogové či digitální**, která byla vytvořena původcem nebo byla původci doručena.

Dokument zaznamenaný v analogové podobě je pevně svázán s nosičem, a se zánikem nosiče zaniká i konkrétní dokument. Můžeme mít pouze kopie původního dokumentu.

... analogový dokument je především listina.

Digitalizace podle ArchZ

U digitálního dokumentu kvalita zaznamenané informace se kopírováním nemění - není rozdíl mezi zdrojem a cílem při duplikování dokumentů zaznamenaných digitálně. Fyzikálně nevznikají kopie, ale další originály; právně to může být jinak. Dokument zaznamenaný digitálně není závislý na jednom konkrétním nosiči.

Dokument zaznamenaný v digitální podobě nezaniká se zánikem nosiče, za předpokladu, že je v časovém intervalu kratším než fyzická a morální životnost nosiče převeden na nosič nový.

Digitalizace podle ArchZ

Dokumenty můžeme podle těchto vlastností rozdělit na dokumenty v materiální podobě, které jsou pevně svázány s materiálním nosičem a dokumenty v nemateriální podobě, které nejsou pevně svázány s jedním materiálním nosičem.

/O. Macek, Odbor archivnictví a spisové služby
MV ČR/

Digitalizace podle ArchZ

ArchZ nyní umožňuje převádět dokumenty z analogové (typicky listinné) formy do formy digitální. **Uchovávání archiválií je tedy možno provádět v kterékoliv formě.**

Klíčovým ustanovením z hlediska digitalizace (platí pro archiválie nebo potenciální archiválie, ale lze je použít všeobecně, tedy i pro soukromé subjekty a jejich „archivy“) je § 69a.

Digitalizace podle ArchZ

Principy § 69a:

1. Není-li doručený dokument v digitální podobě opatřen UzEIP, EZ nebo KvČR, opatří se KvČR.
2. Je-li, ověří se platnost a výsledek se uchová v dig. podobě spolu s dokumentem.

*... není podstatná platnost, ale uchování faktů;
na rozdíl od autorizované konverze se z výsledku
ověření neodvíví právní důsledek.*

Digitalizace podle ArchZ

Uchovávání dokumentu v digitální podobě provádí určený původce postupem zaručujícím:

- věrohodnost původu dokumentu,
- neporušitelnost jeho obsahu
- čitelnost dokumentu,

a to včetně údajů prokazujících existenci dokumentu v digitální podobě v čase.

Digitalizace podle ArchZ

Převádění dokumentu v analogové podobě na dokument v digitální podobě a naopak a změnu formátu dokumentu v digitální podobě je možné.

Pouze je nezbytné používat jak uznávaný elektronický podpis nebo značku, tak kvalifikované časové razítko.

El. dokumentace podle PZLZ

Jakoby není problém – viz § 67b. Dikce je ale zoufale zastaralá, rigidní a zbytečná.

(5) Dokumentace může být vedena na záznamovém nosiči ve formě textové, grafické nebo audiovizuální. Údaje obsažené ve zdravotnické dokumentaci musí být vedeny v listinné formě nebo elektronické formě. **Údaje ze zdravotnické dokumentace lze z listinné formy přepsat do elektronické formy pouze za podmínky, že bude zároveň uchována listinná forma.**

El. dokumentace podle PZLZ

(6) Zápis zdravotnické dokumentace na paměťové médium výpočetní techniky, který neobsahuje zaručený elektronický podpis, se převede na papírový nosič (tiskovou sestavu), opatří se datem a podpisem osoby, která zápis provedla, a zařadí se do zdravotnické dokumentace pacienta. Přitom jednotlivé tiskové sestavy se považují za samostatné části zdravotnické dokumentace. ... *tisknout vše na papír!*

El. dokumentace podle PZLZ

(7) Pokud se vede zdravotnická dokumentace pouze na paměťových médiích výpočetní techniky, lze zápis zdravotnické dokumentace provádět jen za těchto podmínek:

- a) všechny samostatné části zdravotnické dokumentace obsahují zaručený elektronický podpis osoby, která zápis provedla, podle zvláštního právního předpisu (EIPZ),
- b) bezpečnostní kopie datových souborů jsou prováděny nejméně jednou za pracovní den,

El. dokumentace podle PZLZ

- c) po uplynutí doby životnosti zápisu je zajištěn opis archivních kopií,

...co to znamená? Opět tisk? Co to je „ archivních kopie“?

... novela MUDr. Cabrnova č. 260/2001 Sb.

...pozitivní interpretace dle ArchZ = KOPIE

Podle odst. 19 se uchovávání a skartace zdravotnické dokumentace řídí zvláštním právním předpisem.

... ArchZ + Přílohy k vyhlášce č. 385/2006 Sb.

El. dokumentace podle PZLZ

- d) uložení archivních kopií, které jsou vytvářeny nejméně jedenkrát za rok, je provedeno způsobem znemožňujícím do nich provádět dodatečné zásahy.

Přesto máme problémy:

1. tzv. prokazatelný písemný souhlas, popřípadě nesouhlas pacienta, viz § 26, § 27d, § 27e, § 55, § 67b/5;
2. nesoulad vyhlášky se zákonem (razítko, listinná forma) + 100 let dle příl. č. 3 (?)

El. dokumentace podle PZLZ

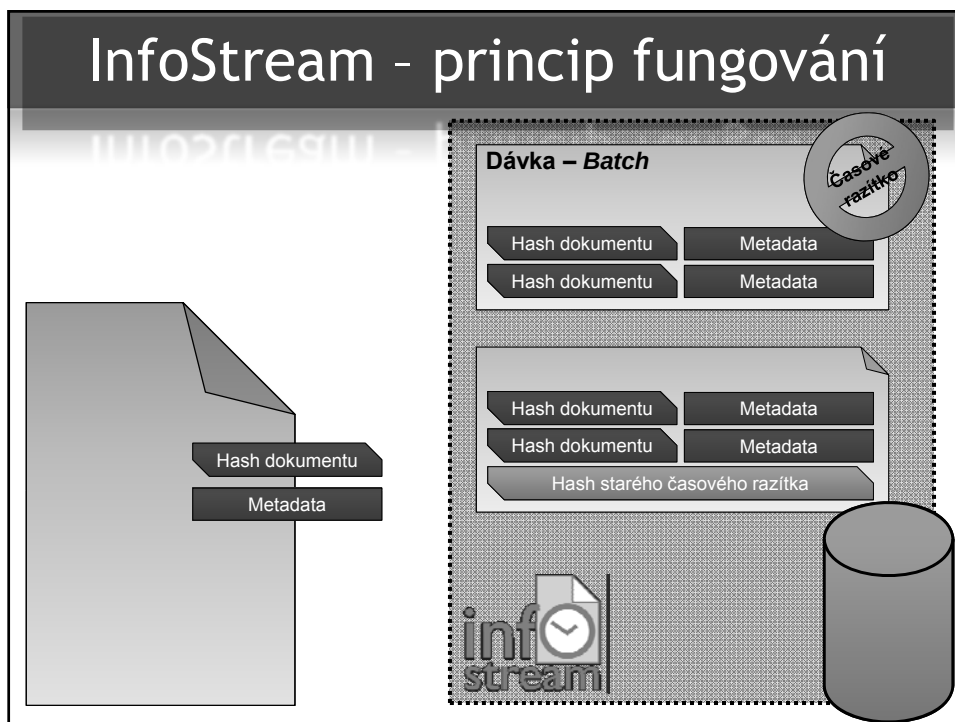
Vše je řešitelné:

1. výkladově, pokud se bude chtít – např. metodický pokyn MZdr?
2. v rámci drobné novely zákona a vyhlášky.

+ nástroje k tomu:

- a) pro formáty nejlépe PDF,
- b) pro ČR, EIP, EIZ.

InfoStream - princip fungování

Více informací najdete na
www.infostream.cz

Závěr

**Nebojme se přechodu
k elektronické dokumentaci.**

Děkuji za pozornost.

Kontakt:

www.znalci.cz

www.kompetence.cz

23